

**“QOVUN BIOLOGIYASI VA YETISHTIRISH TEXNOLOGIYASI”
MAVZUSIDA INNOVATSION TA‘LIM TEXNOLOGIYASINI QO‘LLASH
METODIKASI**

Abdurazakov Bobirjon Sobirjon o‘g‘li,

G‘oibova Sevara Ayup qizi

Guliston Davlat Universiteti

Annotatsiya: Poliz ekinlari va ular orasida keng tarqalgan qovunning biologik xususiyatlari va ularni qishloq xo‘jaligidagi ahamiyati haqida umumiy ma‘lumotlarga ega bo‘lish jarayonida talabalarni innovatsion ta‘lim texnologiyasini qo‘llash haqida ma‘lumotlar keltirilgan.

Kalit so‘zlar: Polizchilik, qovun, morfologiya, biologiya, navlar, xususiyatlar, bosqich, mustaqil ta‘lim, dunyoqarash.

Hozirgi kunda ta‘lim jarayonida interaktiv metodlar, innovatsion texnologiyalar, pedagogik va axborot texnologiyalari o‘quv jarayonida qo‘llashga bo‘lgan qiziqish, e‘tibor kundan kunga kuchayib bormoqda. Davlatimiz rahbari ham ta‘lim tizimini yanada takomillashtirishga doir bir nechta farmon va qarorlarida ta‘lim muassasi pedagog-o‘qituvchilarni innovatsion ta‘lim texnologiyalarini tadbiiq etishlari ko‘zda tutilgan bo‘lib, bu hukumatimizning ta‘limni yanada rivojlantirishga alohida ahamiyat berayotganligidir.

Qishloq xo‘jaligi sohasiga oid fanlarni o‘qitishda pedagogik texnologiya usullarini qo‘llash orqali talabalarda qiziqishni uyg‘otish hamda o‘zlashtirish darajasini oshirish imlononi beradi. Polizchilik ekini hisoblangan qovun ekini asosan oziq-ovqat, po‘sti va xom mevalari chorvachilik uchun qo‘shimcha yem-xashak, urug‘idan moy olinishi natijasida sanoatda qo‘llanilishi uning qishloq xo‘jaligida naqadar muhim ahamiyat kasb etganligini anglatadi. Talabaniq mustaqil harakatini mashg‘ulotda ta‘lim texnologiyasi orqali quyidagi ko‘rinishda qo‘llashimiz mumkin:

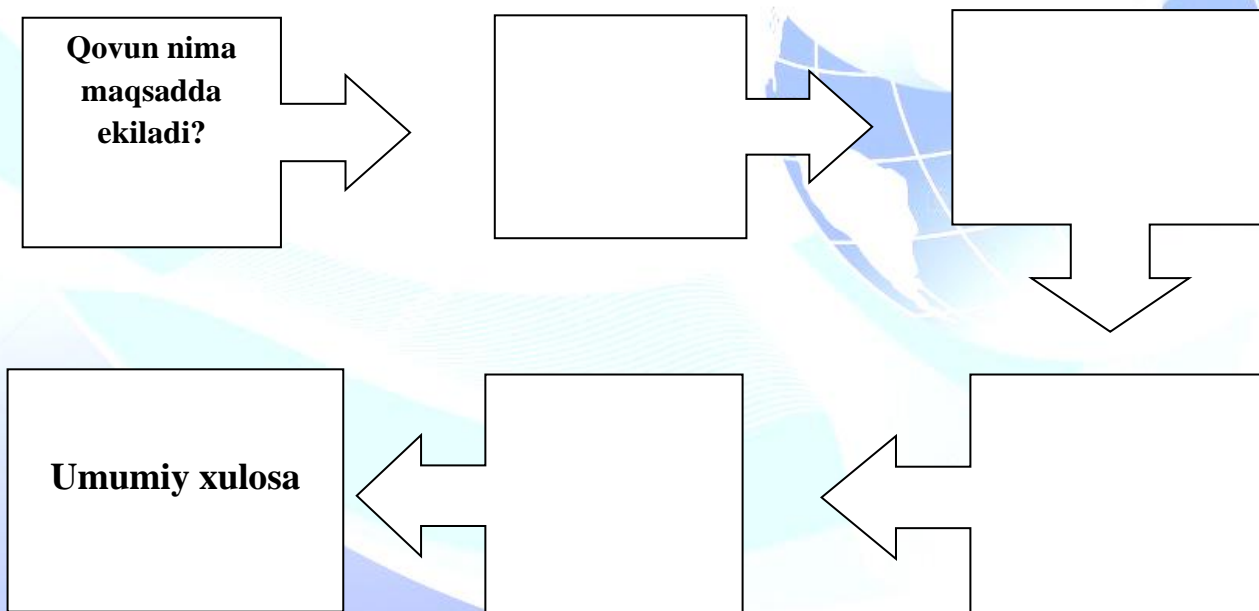
I–bosqich: Tayyorgarlik. Mavzuning maqsadi: Qovun ekinining kelib chiqish tarixi uning sistematikasi, morfologiyasi, O‘zbekistonda ekiladigan navlari, biologiyasi (namlikka, haroratga, tuproqqa va oziqaga bo‘lgan talabini, rivojlanish davrlarini) va yetishtirish texnologiyasi (yerga ishlov berish, urug‘ ekish me‘yori va usullari, sug‘orish hamda o‘g‘itlash muddatlari va me‘yorlari) muhim tadbirlar ekanligini ta‘kidlab o‘tiladi. (Ta‘lim beruvchi) 10 daqiqa.

II – bosqich: Kirish. Ushbu mavzu bo‘yicha talabalarni avvaldan ega bo‘lgan bilim va ko‘nikmalarni eslatiladi. Suhbat davomida talabalarning alohida fikrlari umumlashiriladi. Suhbatda hamma talabalar faol ishtirok etishlariga harakat qilinadi. (Ta‘lim beruvchi) 10 daqiqa.

III – bosqich: Asosiy qism. Guruhni kichik guruhchalarga bo‘lamiz (teng taqsimlanishiga e‘tibor bergan holda). So‘ngra kichik guruhlarga yetakchi sardor saylanadi. Ularga “Qovun ekinining kelib chiqishi, ahamiyati va O‘rta Osiyo bo‘yicha ekiladigan maydonlari”, “Qovunning sistematikasi va morfologiyasi”, “Qovun biologiyasi va navlari”, “Qovun yetishtirish agrotexnikasi va ekinlarni parvarish qilish” kabi kichik mavzular taqsimlanib beriladi.

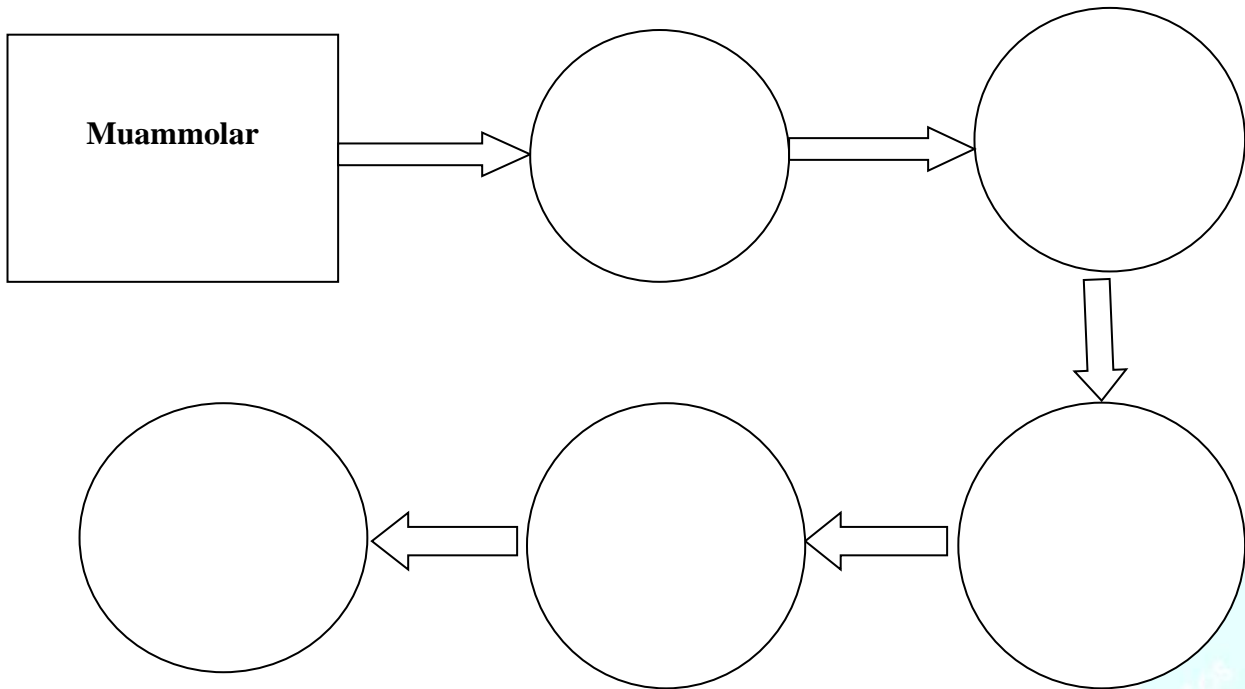
Vazifa bajarib bo‘lingandan so‘ng “Nima maqsadda”, “Muammolar” chizmalar ko‘rsatkichlari talabalar qidiruvlarining dastlabki bosqichidan izlanish natijalari guruhchalar sardorlari tomonidan sharhlanadi (har bir guruh uchun 5 daqiqa).

“**Nima maqsadda**” sxemasi asosida:

Qoidasi quyidagicha: Guruhchalardan chiqqan talaba taqdimot qilib bo‘lgandan so‘ng kamchiliklarni ko‘rsatish yoki qo‘shimchalar qilish, o‘zlarining guruhchalaridan so‘raladi, keyin navbat boshqa guruhchalarga beriladi.

“**Muammolar**” sxemasi

IV – bosqich: Yakuniy: Uyga vazifa. O‘zbekistonda va Sirdaryo viloyatida ekiladigan qovunning navlari, ularning maydonlari, yetishtirish bo‘yicha Sirdaryo tajribasini o‘rganish.

- Mashg‘ulot shakli – kichik guruhlarda ishlash.
- Tushuntirish – taqdimot qilish usullaridan “Nima maqsadda”, “Muammolar” sxemalari orqali yetkaziladi.
- Texnik vositalardan – kompyuter, proektor va plakatlardan foydalaniladi.

Xulosa o‘rnida aytish joizki, ta‘lim tizimini yanada rivojlantirishda ta‘lim metodining noan‘anaviy usullar orqali talabalarni qiziqtirish hamda bilimlarni chuqurroq o‘zlashtirishga, ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishga shu bilan bir qatorda ularga mustaqil izlanib o‘rganishlari uchun zamin yaratishga erishiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1.“Qishloq xo‘jaligi fanlarini o‘qitishda ilg‘or xorijiy tajribalar ” moduli bo‘yicha O‘quv-uslubiy majmua. Toshkent 2017

2.R. Mavlyanova, A. Rustamov, R. Khakimov, A. Khakimov, M. Turdieva and S. Padulosi – “O‘zbekiston qovunlari” , O‘simliklar genetik resurslari halqaro instituti (IPGRI), 2005

